

Для коментарів чи іншого зворотного зв'язку заповніть форму:
[форма зворотного зв'язку щодо цієї версії настанови](#)

Версія цього документу для друку: <http://guidelines.moz.gov.ua/documents/2918?id=ebm00022&format=pdf>

Настанови на засадах доказової медицини.
Створені DUODECIM Medical Publications, Ltd.

Настанова 00022. Трихінельоз

Автор: Sakari Jokiranta

Редактор оригінального тексту: Jukka Pekka Jousimaa

Дата останнього оновлення: 2017-02-28

Інфекційний агент

- Трихінели (*Trichinella spiralis*, *T. nativa*, *T. britovi*, і тощо), відомі раніше, як Трихіни, відносяться до нематод і є паразитами м'ясоїдних тварин. Людина інфікується після вживання неперевіреного експертизою, недостатньо термічно обробленого м'яса, зараженого личинками. Зазвичай це свинина, ковбасні вироби або ведмежатина.
- Личинки вивільнюються із з'їденого м'яса, дозрівають і живуть у слизовій оболонці тонкого кишечника. Дорослі особини продукують личинки, які потрапляють з кровотоком у м'язи по всьому тілу і проникають в міоцити.
- Личинка хазяїна міоцита інкапсулюється. В такій формі вона залишається життєздатною протягом багатьох років і кальцифікується після смерті.
- Крім хижаків, що живуть у дикій природі, трихінели зустрічаються у свиней та диких кабанів, що виростили у неволі. Інфековані тварини знищуються, якщо виявлені при експертизі м'яса.
- Неперевірене експертизою і недостатньо термічно оброблене м'ясо являє собою реальний ризик зараження.

Світове значення

- ВООЗ підрахувала, що щороку в усьому світі виявляють близько 3000–6000 випадків трихінельозу людини.

Симптоми

- Клінічна картина зазвичай починається з легких симптомів ураження шлунково-кишкового тракту (нудота, блювота, діарея), що виникають протягом тижня після зараження.
- Під час міграції личинки проникають в м'язи (через 1–6 тижнів після зараження), і у пацієнта з'являються лихоманка, міалгія, слабкість у м'язах, їх набряклість, набряк обличчя та периорбитальний біль, крововиливи під нігті та в кон'юнктиву, симптоми васкуліту, кропив'янки, а іноді — кашель і задишка.
- При важкому перебігу інфекції личинки, що мігрували в міокард, можуть спровокувати аритмії.

Діагностика

- Захворювання може бути запідозрено на підставі даних анамнезу, еозинофілії та клінічної картини.
  - В анамнезі — споживання неперевіреного експертизою м'яса (наприклад, домашня свинина, ведмежатина)
  - Еозинофілія зазвичай має високі показники і спостерігається приблизно через 10 днів після зараження, а концентрація антитіл зростає через 2–3 тижні. Може спостерігатись підвищення концентрації м'язових ферментів (креатинкінази, лактатдегідрогенази) та амінотрансферази у сироватці крові.
- Діагноз підтверджується серологічно або за допомогою біопсії м'язів. Проте лікування необхідно розпочати у випадку наявності виражених клінічних симптомів. Сероконверсія займає 3–5 тижнів після зараження, і личинки можуть бути знайдені у зразках біоптатів м'язів (дельтовидний або литковий м'язи), частіше на четвертий тиждень.
- Слід проінформувати органи охорони здоров'я про випадок зараження відповідно до національного законодавства.

Лікування

- Оскільки дорослі гельмінти, що паразитують в товстому кишечнику, продукують личинки протягом багатьох тижнів, схема елімінації мебендазолом (по 200–400 мг 3 рази на добу впродовж 3 днів, потім по 400–500 мг 3 рази на добу впродовж 10 днів) або альбендазолом (по 400 мг два рази на добу протягом 8–14 днів) є розумною. Для

дітей використовують аналогічне дозування. Слід уникати прийому мебендазолу і альбендазолу під час вагітності, особливо протягом першого триместру; однак, переваги від застосування мебендазолу можуть перевищувати ризики (категорія для вагітних C за даними FDA). Для альбендазолу може знадобитися спеціальний дозвіл.

- Рекомендована консультація інфекціоніста.
- Початкове лікування гострої фази включає ліжковий режим та прийом НППЗ; при важких симптомах можна застосовувати глюкокортикоїди (преднізон 40–60 мг один раз на добу). При важкому перебігу може з'явитись потреба в інтенсивній терапії через підвищену смертність через 3–6 тижнів після зараження. Знищення дорослих форм гельмінтів за допомогою антигельмінтних препаратів не виключає потенційну загрозу для життя від важких інфекцій, оскільки личинки, що вторглися в тканини, могли викликати запальну реакцію в серці, центральній нервовій системі та легенях.

Профілактика

- Експертиза м'яса (регулярна, ретельна)
- Належне готування м'яса (з використанням температури вище +80°C). Копчення риби та м'яса не є ефективним. Заморожування (–15°C принаймні на 20 днів) рекомендувалося раніше, але деякі види, наприклад *Trichinella nativa*, стійкі до нього.

Пов'язані ресурси

- Література [Пов'язані] [00299] [Trichinellosis – Related...](#)

Джерела інформації

R1.

R2. Acs N, Bánhidly F, Puhó E, Czeizel AE. Population-based case-control study of mebendazole in pregnant women for birth outcomes. *Congenit Anom (Kyoto)* 2005 Sep;45(3):85-8.

[\[PubMedID|16131365\]](#)

R3. Torgerson PR, Devleeschauwer B, Praet N et al. World Health Organization Estimates of the Global and Regional Disease Burden of 11 Foodborne Parasitic Diseases, 2010: A Data Synthesis. *PLoS Med* 2015;12(12):e1001920. [\[PubMedID|26633705\]](#)

R4. Gottstein B, Pozio E, Nöckler K. Epidemiology, diagnosis, treatment, and control of trichinellosis. *Clin Microbiol Rev* 2009;22(1):127-45, Table of Contents. [\[PubMedID|19136437\]](#)

Авторські права на оригінальні тексти належать Duodecim Medical Publications, Ltd.

Авторські права на додані коментарі експертів належать МОЗ України.
Published by arrangement with Duodecim Medical Publications Ltd., an imprint of Duodecim Medical Publications Ltd., Kaivokatu 10A, 00100 Helsinki, Finland.

Ідентифікатор: ebm00022   Ключ сортування: 001.092   Тип: EBM Guidelines

---

Дата оновлення англomовного оригіналу: 2017-02-28

Автор(и): Sakari Jokiranta   Редактор(и): Jukka Pekka Jousimaa   Лінгвіст(и)-консультант(и) англomовної версії: Kristian Lampe
Видавець: Duodecim Medical Publications Ltd   Власник авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd

---

Навігаційні категорії
EBM Guidelines   Internal medicine   Infectious diseases

Ключові слова індексу
mesh: Trichinosis   Trichinellosis   mesh: Trichinella   mesh: muscle cyst   mesh: Food Handling   mesh: Mebendazole
mesh: bear meat   mesh: Helminths   mesh: pork   mesh: Trichinella spiralis   mesh: trichinella cyst   mesh: Thiabendazole
icpc-2: D96   speciality: Infectious diseases   speciality: Internal medicine